

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio II. Qualisnam sit radix proxima, & immediata Paternitatis ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

genitus, ut in creatis: hoc tamen non tollit quominus talis Paternitas inferat Innascibilitatem talis Personæ. Additur, quod si per impossibile Deus non generaret, non foret idem Deus, nec proinde haberet hanc Innascibilitatem primæ Personæ, quam modò habet, sed aliam; sicut non foret eadem Persona relativa, sed absoluta.

18. Dices 3. Innascibilitas est diversa notio à Paternitate, ut diximus; sed diversa Notio diversam importat dignitatem, non subsequenter; ergo antecedentem ad Paternitatem; consequenterque illa, & non Paternitas est prima proprietas Patris. Respondeo ut Innascibilitas sit diversa Notio à Paternitate satis esse, quod importet diversam dignitatem quoad nos formaliter, licet eandem materialiter: at verò Paternitas ostendit dignitatem Patris, Innascibilitas verò talem Paternitatem, quæ à nullo principio habet esse, sicque Paternitatem subsequitur; ac proinde Paternitas est prima Patris proprietas.

SECTIO II.

Qualisnam sit radix proxima, & immediata Paternitatis?

19. **C**UM in Patre præter Essentiam concedamus Paternitatem, quæ constituitur primam Personam, eamque dicimus primam Patris proprietatem; sicut in Filio admittimus Filiationem, eamque productam verè, & realiter à Patre. Inquirendum hinc venit, undenam Paternitas adveniat Essentiæ, ut cum illa constituat primam Personam? Pro quo:

20. Dico 1. Paternitas Divina non advenit Essentiæ per propriam, & realem productionem, sive non habet principium reale, à quo à parte rei procedat per propriam, & realem productionem, ut habent Filiatio, & Spiratio passiva. Ita *P. Molin. 1. p. q. 27. a. 3. d. 4. §. Cautè usus sum. P. Soar. lib. 8. de Trinit. cap. 1. n. 2. P. Ruiz d. 52. de Trinit. sect. 5. num. 3.* ubi dicit, erroneum esse concedere, Paternitatem esse productam; siquidem cum prima Persona sit simpliciter improducta, talis etiam dicenda est Paternitas, quæ constituitur; idque:

21. Probatur primò, quia si Paternitas haberet principium reale, à quo esset à parte rei per veram, & realem productionem, cum ipsa Paternitas sit constitutiva primæ Personæ, ut supra diximus, etiam ipsa prima Persona diceretur producta; sed hoc non est dicendum; siquidem cum non posset à se ipsa produci, aliam priorem se supponeret, à quâ produceretur, quod est contra fidem; ergo &c.

22. Probatur secundò, quia si Paternitas esset ab Essentiâ, eique adveniret per veram, & realem productionem à parte rei; à parte rei, & ante opus intellectus esset distincta ab ipsa Essentiâ; siquidem non potest dari produciens, & productum realiter sine distinctione reali; sed admittere huiusmodi distinctionem à parte rei inter Essentiâ Divinam, & Relationes est temerarium, & parum tutum, ut patet ex supra dictis d. 4. à n. 288.

23. Probatur tertio, quia sequeretur: Primò, Patrem non esse principium, & fontem totius divinitatis, imò è contra, Divinitatem esse principium, & fontem Patris, quod est contra doctrinam Concilior. & Sanctor. Patrum. Secundò, tres dari productiones, & processiones in Divinis, earumque primam neque esse Generationem, neque Spira-

tionem, neque actionem immanentem Intellectui & Voluntatis. Tertio, Essentiam Divinam, prout præscindit à Personis includere aliquam proprietatem non communicabilem ipsis Personis, nempe esse principium reale Paternitatis, quæ formalitas realis nulli trium Personarum convenit. Quarto, dari processum infinitum; siquidem, ut Essentia Divina esset principium reale Paternitatis à parte rei, deberet constitui in ratione talis principii per aliquam proprietatem sibi specialem, & ratione cuius distingueretur à Paternitate ex naturâ rei, quo posito, aut talis proprietas esset producta, aut improducta: Si primum, deberet ab aliquo produci, de quo eadem erit questio, sicque in infinitum: Si secundum, hoc idem dicimus de Paternitate; sed hæc, quæ ex opinione contraria sequuntur, non sunt admittenda; ergo neque sententia ipsa, ex qua illa sequuntur.

Dico 2. Paternitas advenit Essentiæ, & ab illa resultat quoad nos per emanationem, sive relationem virtuales. Ita *P. Molin. cit. P. Ruiz. cit. n. 8.* Probatur primò, quia non minus improducta sunt in Deo absoluta, quàm Paternitas; siquidem cum nulla absoluta in Deo sint distincta ex natura rei, nulla etiam possunt produci, cum productio talem distinctionem requirat; sed Attributa absoluta censentur quoad nos veluti emanare ab Essentiâ, veluti proprietates à suâ Naturâ; ergo idem dicendum de Paternitate Divina, imò & de Spirazione activa.

Probatur secundò, quia subsistentia creata, cum sit modus substantialis modificans naturam creatam, illam supponit in genere causæ materialis, & quodammodo efficientis, ab illaque quocunque modo existente resultat, tanquam proprietates à sua natura; ergo idem cum proportionem dicendum de subsistentia increata, & improducta, qualis est Paternitas. Confirmatur, quia causa efficiens, quæ producit naturam creatam, eo ipso producit etiam ejus subsistentiam; ergo Natura Divina, quæ non est producta, sed existit independentem à quolibet principio, eo ipso, quod existat, sequi assert suam subsistentiam, non absolutam, hanc enim non habet, ut supra diximus; ergo relativam, nempe Paternitatem. Attamen:

Difficultas est: Utrum Paternitas resultet immediate quoad nos ab Essentiâ, non sub ratione Essentiæ, sed ab illa ut intellectiva est? Affirmativè. Ita *P. Molin. 1. p. q. 27. art. 3. d. 4. §. Tertium est, & q. 40. a. 2. d. 2. memb. 3. P. Martinus. d. 28. sect. 1. n. 4.* Probatur primò, quia Paternitas, etiam sub ratione hypostasis, non convenit primò, & immediate Essentiæ, ut Natura est absolute; sic enim non est fecunda; subsistentiæ autem Relativæ conveniunt Naturæ ut fecunda; alioqui non essent tres; siquidem una tantum sufficeret ad terminandam Naturam quæ talem: non convenit etiam Naturæ, ut volitiva est formaliter; ut patet; ergo naturæ, ut est intellectiva.

Probatur secundò, quia Paternitas secundum se, & ut distinguitur ab Essentiâ, est actio, & Relatio producentis Filium; sed Filius produciatur ab Essentiâ ut intellectiva; ergo hæc prout sic extractio, cur Deo conveniat Paternitas, illiusque veluti radix immediata, & fundamentum. Confirmatur, quia in creatis virtus sub quâ causa operatur, est ratio, seu fundamentum, à quo censetur resultare relatio causæ; ergo idem erit in Divinis, scilicet imperfectioibus; sed in Divinis Intellectio essentialis est principium generationis; ergo illa

illa erit fundamentum, & radix immediata, à qua censetur emanare Paternitas.

28. Oppositum tenent *Agid. d. 11. dub. 6. P. Soar. lib. 8. de Trinit. cap. 1. n. 7.* quatenus existimant, formam Essentiam Divinam perfectè constitutam in ratione Essentiæ, sive Naturæ præcisè sumptam esse fundamentum, & radicem, à qua resultat, & emanat Paternitas: Pro illis: Argues 1. Quævis natura substantialis creata est proxima radix suæ connaturalis subsistentiæ sub præcisâ ratione naturæ; sed Paternitas est connaturalis subsistentia Naturæ Divinæ; ergo ab illa tanquam à radice dicitur emanare, saltem secundum nostrum modum concipiendi per analogiam ad naturam creatam.

29. Respondeo Paternitatem esse quidem subsistentiam Naturæ, & connaturalem, quatenus ab illa postulat, ut etiam postulat Filiatio, & Spiratio passiva, non tamen esse illius adæquatam propter fecunditatem ejusdem Naturæ Divinæ, quæ etiam postulat alias subsistentias. Et hæc est major ratio argumenti, quia natura creata, quæ natura, cum eam adæquet illius subsistentia, & reddat incommunicabilem simpliciter, idè quæ natura est illius fundamentum, & radix: at verò Paternitas Divina, cum non adæquet Naturam Divinam, nec reddat, illam terminatam, & incommunicabilem sub præcisâ ratione Naturæ, sed sub ratione formali intelligentis, idè ipsum intelligere essentiale est fundamentum, & radix ipsius Paternitatis, & non ipsa Natura sub ratione præcisâ Naturæ; sic enim solum foret fundamentum, & radix subsistentiæ absoluta, si hæc admitteretur.

30. Undè miror quod P. Soar. qui concedit Naturæ Divinæ quæ Naturæ subsistentiam absolutam, illi etiam concedat Paternitatem ex ea ratione, quod sit prima ejus subsistentia, sicque debita Naturæ, ut intelligatur subsistens. Et multò magis demior, quod P. Soar. neget, Essentiam se ipsam intelligentem esse fundamentum, & radicem Paternitatis, cum doceat Essentiam esse fundamentum Paternitatis, & aliunde docuerit, Essentiam constitui in sua ratione per Intellectionem actua-lem, quæ proinde est ratione prior, quam ipsa Paternitas.

31. Argues 2. Personalitas non sequitur operationem Naturæ, imò est prior, cum actiones sint suppositorum; sed Intellectio est operatio; ergo non potest intelligi prior ratione, quam Paternitas, quæ est prima Personalitas; consequenterque hæc non habet illam ut radicem, à qua emanet. Respondeo Intellectionem Divinam significari quidem per modum operationis, non tamen esse operationem, id est actionem, sed esse prædicatum essentiale ingrediens ipsam rationem Naturæ; ac proinde esse priorem ipsa Paternitate, posseque illius radicem esse. Unde quando dicitur Personalitatem esse priorem operatione, sive actione, intelligitur de actionibus propriis, quales sunt creatæ; imò solum quoad denominationem; aut quatenus suppositalitas est necessaria ad existentiam completam naturæ.

32. Argues 3. Ex Intellectione ut sic solum sequitur representatio rei intellectæ, aut terminus aliquis productus, si jam sit aliquod principium, à quo produci possit; sed Paternitas neque est representatio, neque terminus Intellectionis productus; ergo neque sequitur ex Intellectione. Respondeo Paternitatem neque esse representationem, neque terminum productum, esse tamen productionem ipsius termini, nempe Verbi producti; cum autem ex Intellectione sequatur terminus, debet etiam

ex illa sequi productio ipsius termini, quæ quidem productio, cum non distinguatur ab hypothali, & Relatione, prout supra diximus, sed sit eadem formalitas sub diversis expressionibus, posito quod secundum unam sit ratione posterior Intellectione, ita se habet simpliciter secundum reliquas expressiones.

Argues 4. cum D. Bonav. in 1. dist. 27. 1. p. q. 2. 33a Pater in creatis idè est pater, quia generat; sicque ipsa generatio est fundamentum paternitatis; ergo idem erit in Divinis. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia in creatis datur propria distinctio inter generationem, & relationem paternitatis, sicque hæc potest in illa fundari: at verò in divinis cum talis distinctio non detur, sed eadem forma sit subsistentia, generatio, & relatio, non potest dici, quod Paternitas fundetur in generatione, sed solum fundabitur in Essentia prout intellectiva est.

Addo, dato, quod Paternitas, prout quoad nos sub diversa expressione fundatur in generatione, concipiatur in illâ radicari, jam tunc Paternitas non concipitur ut prima proprietas, sed prima proprietas erit tunc ipsa generatio, de qua redit eadem difficultas, in quo scilicet talis proprietas radicetur, seu quæ sit ratio, cur prima Persona generet. 34a

Argues 5. Si Intellectio essentialis esset radix Paternitatis, ubicumque illa esset, etiam esset Paternitas; sed hoc est falsum; siquidem in Filio, & Spiritu Sancto est Intellectio essentialis, non tamen Paternitas; ergo &c. Respondeo distinguendo majorem: etiam esset Paternitas, si non obstat oppositio; transeat major: si obstat, ut obstat oppositio; nego majorem: nam cum Paternitas sequatur Intellectionem ut illius terminus relativus, opponitur per se primò Filiationi, & Spirationi passivæ, prout supra diximus, ideoque non reperitur in Filio, neque in Spiritu Sancto per identitatem. 35a

Argues 6. Hæc causalis non est vera: Ideo Pater est Pater, quia intelligit: alioqui Filius, & Spiritus Sanctus essent Pater, quia intelligunt; ergo Intellectio non est radix Paternitatis. Respondeo licet illa causalis in illis terminis non sit vera; hanc tamen esse veram: Ideo Pater est Pater, quia intelligit à se: hoc est, non per Intellectionem ab alio communicatam: at verò Filius & Spiritus Sanctus intelligunt per Intellectionem communicatam à Patre Filio, & ab utroque Spiritui Sancto, ideoque non sunt Pater. 36a

Et ratio à priori est, quia Natura, seu Intellectio Divina, ita est radix Paternitatis, ut simul etiam sit radix Filiationis, & Spirationis, diverso tamen modo; siquidem Paternitas ei convenit proximè, & immediatè à se; Filiatio autem ei convenit ut Intellectioni jam communicatæ per productionem; & spiratio passiva ei convenit ut volitioni per processionem communicatæ. Ex quo patet, Naturam Divinam ex se postulare terminari tribus subsistentiis oppositis; siquidem cum ita exigit terminari, ut simul exigit communicari; communicari autem non possit, nisi producendo per Intellectum, & voluntatem, secum deferri primum terminum Intellectionis communicandæ, ex quo oritur secundus terminus Intellectionis communicatæ, & inde tertius terminus communicatæ volitionis. 37a